

Päevalehes 1917 avaldatud ülevaade 13. ja 14. augustil Abhaasias Estonia külas peetud Musta mere ranna eesti asunduste kongressist. Abhaasia: Estonia, Alam-Linda, Ülem-Linda, Neudorf, Suhumi. Punase Lageda (Estosadok). Esindatud ei olnud: Novorossiisk, Tuapse, Sulevi, Salme, Sotši, Kars (Uus-Estonia), Thbilisi. Osavõtjad. Martin Ruber ja abikaasa (Ülem-Lindast). Sowik (Soovik?; Alam-Lindast). Spiegel. Leps. Awer (Aver?). Pr. Holberg (Estoniast). Jänes (Ülem-Lindast). Ingermann (Ingermaa?; Punaselt Lagedalt). Kongressi käik ja otsused. Pid. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Päevaleht (nr. 199), 5. september 1917, lk. 2

Mustamere ranna Eesti asunduste kongress.

„Estonia” asunduses Suhumi ringkonnas 13. ja 14. augustil.

Saadikuid oli: „Estoniast” — 5, Punase-lagedalt — 1, Ülem-Lindast — 6, Alam-Lindast — 4, Neudorfist — 1, Suhumist — 5. Peale selle veel Liwonia kongressil walitud 3. jaosk.-büroo liiget, kokku 25 inimest. Esitatud ei olnud — Noworossisk, Tuapse, „Sulew”, „Salme”, Sotshi, Kars ja Tiflis.

Kongressi juhatajaks waliti hr. Ruber, abilisteks hrd. Sowik ja Spiegel; kirja-toimetajaks hr. Leps, abilisteks hr. Awer prouad Ruber ja Holberg.

Otsustati terwitustelegrammid Moskwa Eesti asunduste kongressile ja Tallinna maapäewale saata.

Päewakorra küsimustes tehti kokkuwõetult järgmised otsused:

Üleüldishariduslised kursused tunnistatakse väga tarwilikuks. Õpeained: Eesti keel, kirjandus ajalugu; loodusteadus, maateadus; majandusteadus ja poliitilised küsimused.

Kestus mitte vähem kui kuu. Lektorite kutsumine jääb ringkonna-büroo hooleks.

Majanduslised kursused peetakse tarwilikuks ja soowitatakse neid pea toime panna.

Õpilaste ettevalmistamine keskkoolidesse — Liwonia eeskujul koha peal — peetakse kõige soowitawamaks.

Raamatukogu asutamine igasse asundusesse, kus seda weel ei ole, peetakse tarwilikuks. Niisama ka eraldi lasteraamatukogu asutamine.

Jaoskonna-büroo juurde asutatakse kesk-raamatukogu.

Igasse Eesti asundusesse tuleb aateline ja majandusline selts asutada.

Jaoskonna- ja ringkonna-laulupidud on tarwilikud; 1919. a. wabastamise mälestus-pidust kodumaal wõtku wõimalikult kõik asundused osa, kuna ka siin wabastamise mälestus-pidu tuleb toime panna. Kohalikkudel laulupidudel peetakse tarwilikuks ka sporti eeskawasse wõtta.

Büroode kulude asjus wolitab kongress jaoskonna-bürood üksikute asunduste poole pöörama, et need kulude katmise oma peale wõtaks.

Et Liwonias walitud jaoskonna-büroo oma wolitused maha paneb, siis waliti nüüd uus büroo, kuhu said: Ülem-Lindast — Martin Ruber ja Jänes; Alam-Lindast — Sowik; „Estoniast” — Holberg ja Punase-Lagedalt Ingermann.

Saadikuks üleriiklisele asunduste kongressile waliti Ruber, asemikuks Leps.

Et läbirääkimised asjalikud ja kõrwale kaldumisi peaaegu ette ei tulnud, siis jõuti kongressi töödega juba teisel päewal kell 4 p. l. lõpule.

Esimese kongressi päewa õhtul oli kohalikus rahwamajas pidu — kongressi kulude katmiseks. Pidust osawõtmine oli nõnda rohke, et paljudele ruumi ei jätkunud. Sissetulek 270 rubla, millest kulud maha arwata. Kongressi tagatipuks oli asunduse koosolekumajas pidusöök, kus eladalaskmised ja rahwa meeolelu weel märksa tõstsid, nõnda et pidulaual toimepandud korjandus üle 150 rubla majapidamise kursuste heaks sisse tõi. Saadikud lahkusid heas meeolelus.

Tükk tüsedat haridustööd sai kahe päewa jooksul ära tehtud. Nüüd on saadikute kohus neid mõtteid asundustes liikuma panna ja teoks teha aidata, et meie asunikkude waimuilm laieneks ja nende haridusline pind tõuseks.

Osawõtja.